

Fabjan Hafner

Prevajam iz užitka, lenobe in prevzetnosti

Natančno v tem zaporedju. Kot vampir se napajam s človeško krvjo, pretvarjam tujo grudo v domačo zemljo. Namesto beline papirja, ki se kar hitro razraste v belino kita, imam pred sabo dokončano, dokončno besedilo. Ariadnina nit, ki me pelje do Minotavra in nazaj. S kolačem in vinom pohajkujem po gozdu, se ne spuščam v pogovore z volkovi in rešujem lovca pred babico. Delam v dnevnem kopu, neizrekljivi temi se raje izogibam.

Seveda prevod ni izvirnik. Niti približek ni. Zato se mora prevajalec soustvarjalec tudi pridno podpisati. V očeh občinstva sicer slej ko prej velja, da je vse, kar je posrečeno, avtorjeva zasluga, in vse, kar je ponesrečeno, prevajalčeva krivda. Posedam in legam z velikim imeni, "da s tvojim moje bi ime slovelo", se vdajam utvari bližine, jim lezem pod srajco, pod majico, pod kožo. Je pa to ponavadi bolj slava levega razbojnika, ki mu je Gospod obljubil raj, nakar se je za njim zgubila sleherna sled.

Grezilo spuščam v brezno, ne sebe. To je razlika med ustvarjanjem in poustvarjanjem. Občujem s kondomom. Plodnost ni zaželeno. Nevarnost manjša, užitek seveda tudi. Ne traja, ne nasiti, kot kitajska hrana. Je pa dnevni učinek zato tudi bistveno večji. Združujem služenje avtorju in denarju. Kjer je malo slave, je tudi malo nevarnosti. Zato smo prevajalci sproščeni in zbrani, pri tem pa gosposki kot igralci golfa. Pred slovarji na računalniku sedimo kot krmarji vesoljskih ladij. S svetlobno hitrostjo prepotujemo svetovja, ki jim vladamo.

Jaz pa še prevajam svojega v svoj jezik, kadar sem predrzen kar v obe smeri. Dvojezičneži ne moremo biti boljši prevajalci, preprosto zato, ker nam – v tako imenovanem resničnem življenju – ni treba prevajati. Znati jezik ne pomeni znati

prevajati. Prevajalec mora poznati razlike, ujemanja pozna računalnik; ločljivost odloča.

Gibalo pa je želja po toplem dotiku živega tkiva. Kdo pa še ni ponavljal imena ljubljene osebe in pri tem občutil, da je to najlepša pesem? Zato je prepisovanje najbolj zvesto prevajanje, hkrati pa najbolj natančno branje. Bralec se najgloblje potopi v besedilo, kadar ga ponovi. In celo besedilo ponovi, obnovi tudi prevajalec. Razdre tkivo in ga sestavi na novo. In oboje je velik užitek. Kot peščeni gradovi, hiše iz kart ali kock, ki jih otroci zgradijo, da jih lahko podrejo. Samo zaporedje je obrnjeno. Lososi plavajo proti toku k svojim drstiščem.

Seveda pustimo tupatam kapljico kakšne svoje tekočine, znoja, krvi ali sperme, se vtihotapimo v avtorjevo teksturo. Samo popravljanje je prepovedano.

S samovoljo rojenega trinoga sem izbiral avtorje od nekdaj sam. In se omejeval na peščico, ki jo lahko zaobjamem z dlanjo. Ne kaže si jih nasejati preveč, sicer zvenijo vsi enako. Po možnosti sem prevajal žive avtorje, ki sem jih lahko spraševal. Kar potem ponavadi tako ni bilo treba. Kot da jemlješ na sprehode dežnik samo zato, da ne bi deževalo. Če ne razumem in uživam kot bralec, preprosto nimam pravice prevajati besedila.

Nisem most in tudi ne želim biti, tudi manjšina ni, sploh pa ne zamejske založbe, ki imajo silno omejen domet. Avtorjev dvojniki sem, ne delam se, da sem on. Peter Handke, ki je s svojimi prevodi Januša in Lipuša kriv, da sem se sploh lotil prevajanja, je zapisal: „Za pisalno mizo umreti hočem šele, odkar sem prevajalec.“ Našel sem delo, ki ga opravljam rad in zato mogoče celo dobro.

Slovenski in avstrijski svet sta si blizu, skozi okna gledam državno mejo. Razlik je malo, razen v jeziku samem. Ni treba nositi skal čez velike razdalje. Raje lučam ploske kamenčke čez gladino, ki poskakujejo kot žabe. Biblijsko kmečki svet, iz katerega je črpala slovenska klasika, sem kot otrok doživel na koroškem podeželju. Slovensko sedanost pa sem поближе spoznal v petletnem bivanju na robu Emone. Nemščina me pestuje noč in dan; ta ljubimka mi s svojimi kremplji nežno brazda hrbet, da se ne bi slučajno izvil iz njenega primeža. Slovenščina pa je prevečkrat odsotna soproga, nedeljska priležnica.

Prevajalec ima prednost, prevajalec je prvi. Saj kaj pa je večji užitek kot ob devetih zjutraj prvi prebrati pesem, ki je nastala v isti noči ob dveh, in jo takoj prevesti?